

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Фізико-технологічний факультет
Кафедра теорії та методики професійної освіти

***СУЧАСНИЙ ВЧИТЕЛЬ
ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ТА ТЕХНОЛОГІЙ:
ДОСВІД ТА ПЕРСПЕКТИВИ***

**Матеріали Всеукраїнської науково-практичної
інтернет-конференції
26-27 жовтня 2016 р.**

Україна, Рівне
Видавець О. Зень
2016

УДК 373.5.011.3- 051:331

ББК 74.268

П 341

Рекомендовано до друку рішенням Вченої ради
Рівненського державного гуманітарного університету
(протокол № 10 від 27 жовтня 2016 р.)

Редакційна колегія:

Постоловський Руслан Михайлович – кандидат історичних наук, професор, ректор РДГУ – голова оргкомітету;
Павелків Роман Володимирович – доктор психологічних наук., професор, перший проректор РДГУ – заступник голови оргкомітету;
Дейнега Олександр Вікторович – кандидат економічних наук, проректор з наукової роботи РДГУ – заступник голови оргкомітету;
Сингаївський Дмитро Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-технологічного факультету РДГУ;
Лісова Світлана Валеріївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теорії і методики професійної освіти;
Поліщук Наталія Володимирівна – кандидат технічних наук, доцент;
Шутяк Володимир Георгійович – кандидат педагогічних наук, доцент;
Дупак Надія Василівна – кандидат педагогічних наук, доцент;
Кирильчук Юрій Васильович – кандидат педагогічних наук, доцент;
Літковець Олена Дмитрівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач;
Шурин Олена Іванівна – кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Рецензент:

Савченко Лариса Олексіївна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри педагогіки та методики технологічної освіти ДВНЗ «Криворізький національний університет».

Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи.
Матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Рівне 26 – 27 жовтня 2016 року). – Рівне: О. Зень, 2016. – 114 с.

ISBN 978-617-601-167-5

У збірнику представлено тези доповідей учасників Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Сучасний вчитель трудового навчання та технологій: досвід та перспективи», яка відбулася 26-27 жовтня 2016 р. на базі Рівненського державного гуманітарного університету, за ініціативи кафедри теорії і методики професійної освіти. Тематику доповідей присвячено: шляхам удосконалення форм і методів організації науково-дослідницької та позааудиторної роботи; сучасним методикам і практичному досвіду: викладання навчальних дисциплін у системі підготовки вчителів трудового навчання та технологій; навчання учнів в загальноосвітніх закладах трудового навчання та технологій.

Збірник адресовано науковцям, аспірантам, вчителям трудового навчання, студентам, з метою використання в науковій та навчальній діяльності.

*За достовірність фактів, дат, назв і т.п. відповідають автори статей.
Думки авторів можуть не збігатися з позицією редколегії.*

УДК 373.5.011.3- 051:331
ББК 74.268

ISBN 978-617-601-167-5

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2016
© Автори статей, 2016

ЗМІСТ

Передмова	3
Андрощук І.В. Проектна технологія як засіб підготовки вчителів трудового навчання та технологій до педагогічної взаємодії.....	4
Андрощук І.П. Позаурочна предметно-перетворювальна діяльність майбутніх вчителів трудового навчання.....	6
Бережна М.В. Інженерно-педагогічна складова діяльності викладачів практичного навчання.....	9
Борисова Т.М. Самостійна навчальна робота студентів у світлі євроінтеграції.....	12
Валага А.М. До проблеми розвитку технічного мислення у майбутніх вчителів трудового навчання.....	14
Вовк Н.В., Селиверстова Г.В. Уроки трудового навчання з застосуванням технології емпайрмент.....	16
Войтко А.І., Хоронжевський О.М., Зброжек Д.Г. Використання інтерактивних технологій на заняттях профільного навчання «Деревообробка» в 10-му класі	17
Галамбош Г.В. Патріотичне виховання молоді: сучасні аспекти розвитку	19
Гомонець О.А. Впровадження інноваційних технологій в систему підготовки вчителя трудового навчання у педагогічному коледжі.....	21
Гордійчук Ю.П. Теоретичні аспекти розвитку графічних компетентностей в учнів на уроках трудового навчання.....	23
Гриценко Л.О. Інтерактивні технології навчання студентів графічних дисциплін	25
Гусак Н.В. До питання про формування професійної самосвідомості майбутніх учителів трудового навчання.....	28
Дорош Г.В. Теоретичні аспекти формування в учнів старших класів навчальних компетентностей засобами проектних технологій	30
Дупак Н.В. Підготовка майбутніх вчителів технологій до інноваційної діяльності..	32
Жогло Н.В. Підготовка майбутнього вчителя технологічної освіти до реалізації проектних технологій.....	35
Калязін Ю.В. Інтерактивні системи навчання при вивченні метрології та стандартизації.....	37
Кирильчук Ю.В. Організація дослідницької роботи майбутніх вчителів технологій при вивченні методичних дисциплін	39
Кібальник В.А. Переваги та недоліки програмного забезпечення системи дистанційного навчання.....	42
Кудря О.В. Підготовка майбутніх вчителів трудового навчання до навчання учнів основної школи елементам дизайну.....	45
Кузьменко П.І. Вплив міжпредметних зв'язків з інформатики та обчислювальної техніки на засвоєння студентами знань з інженерної та комп'ютерної графіки.....	46
Кулінка Ю.С. Методичні аспекти використання арт-технологій на уроках трудового навчання.....	49
Лісова С.В. Професійна компетентність майбутнього вчителя у контексті модернізації вищої освіти.....	52
Літковець О.Д. Впровадження сучасних педагогічних технологій в процес	

підготовки вчителя трудового навчання та технологій.....	54
Мельник І.В. До питання фахової підготовки сучасного вчителя трудового навчання та технологій.....	56
Мокляк В.І., Одарчук О.М. Самопізнання особистості засобами арт-терапевтичної техніки лялькотерапії на уроках трудового навчання.....	59
Нагорна Н.О. Евристичні методи проектування як засіб формування проектно-технологічної компетентності майбутніх учителів трудового навчання.....	63
Орлова Н.С. Залучення учнів молодшого шкільного віку до художнього конструювання.....	66
Осіпова В.С. Мультимедійні технології як важлива перспектива розвитку освітнього процесу.....	68
Охріменко Л.С. Традиційний костюм українців XVI-VII століття.....	70
Поліщук Н.В. Освітній аспект застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання.....	72
Поляков С.В. Технологія розробки дидактичного супроводу засобами SAMTASIASTUDIO процесу навчання креслення.....	74
Савенко І.В. Естетичне виховання у процесі підготовки майбутніх учителів технологій до викладання основ дизайну.....	77
Сервачак О.В., Малєєва І.В. Формування жіночої та національної ідентифікації дівчат на уроках трудового навчання.....	79
Сергійчук Н.М. Формування професійних умінь майбутніх учителів технологій засобами ІКТ.....	81
Симонович Н.В. Сутнісні особливості інтерактивних технологій навчання.....	83
Сіпайло В.О. Використання засобів комп'ютерної техніки на уроках трудового навчання.....	85
Титаренко В.М. Гігієнічна культура учнів загальноосвітньої школи на уроках трудового навчання	87
Титаренко В.П. Естетико-педагогічна проекція українських народних промислів.....	89
Титаренко О.О. Самостійна робота студентів при організації навчального процесу.....	91
Фещук Ю.В. Графічна підготовка майбутніх учителів трудового навчання та технологій у системі вищої освіти.....	92
Цина А.Ю. Проектування та впровадження інноваційних педагогічних технологій.....	94
Чорнусь С.М. Зв'язок графічної підготовки майбутніх учителів технологій з вивченням дисципліни «Обробка конструкційних матеріалів».....	96
Шевчук А.А. Текстова вишивка: історичні аспекти української орнаментики на уроках трудового навчання.....	99
Шурин О.І. До питання підготовки вчителя технологій у контексті євроінтеграції.....	101
Якименко А.В. Мультимедія як невід'ємний засіб підвищення ефективності навчального процесу.....	103
Яремчук І.А. Формування проектно-технологічної компетенції майбутнього учителя технологій в умовах педагогічного коледжу.....	105
Автори	109

Міські дівчата на відміну від сільських не носили вінків, а прикрашали зібране волосся букети різних квітів. Жіночі головні убори відрізнялися від дівочих своїми формами. Заможні жінки носили чіпці, або так звані очіпки різної форми, які були пошиті із дорогих тканин: шовку, атласу, парчі [2, 84-86].

Великої популярності серед головних уборів українських жінок були шапки: шапка кораблик, шапка з хутряною облямівкою. Вони були, як високими, так і низькими і мали круглу або овальну форму.

Жіночі прикраси XVI-XVII ст. пов'язані із виникненням золотарства. До золотарських виробів належали: вінці-діадеми, підвіски, браслети, сережки, брошки.

Прикраси на території України формувалися на кожному історичному етапі. Вважалося, що жіночі прикраси слугували, як обереги, тому їх найчастіше виготовляли з коралів, мідних монет, різноманітного каміння. З часом, виготовляючи жіночі прикраси, почали поєднувати смарагди і рубіни, розташовуючи їх у різних формах рослинного і геометричного орнаменту.

Взуття було різноманітне: постолі, личаки, черевички, чоботи.

Заможні жінки звертали велику увагу на моду, яка була запозичена з інших країн світу. Вони залишали свій одяг міщанкам і селянкам, а самі одягалися у сукні з довгими хвостами, одягалися розкішно. Їх одяг був пошитий з дорогих тканин або з тонкого привозного сукна, яке було оздоблене мереживом, золотою тасьмою, дорогим хутром [5, 128]. Адаже у XVI-XVII ст. у великих містах на спеціальних торгових площах можна було придбати різноманітні матеріали для пошиття одягу – бархат, різноманітні стрічки, парчу, нитки та ін.

Отже, зберігаючи традиції українського народу, одяг сільського населення XVI-XVII ст. набував особливого значення і характеру, адже у ньому були найбільш помітні складники матеріальної культури народу, що були пов'язані з історією України.

Література

1. Білан М. С. Український стрій: навч. посіб. / М. С. Білан, Г. Г. Стельмашук – Львів : Видавництво «Фенікс», 2000. – 328 с.
2. Васіна З. О. Український літопис вбрання: в 2 т. [Книга-альбом] // Васіна З. О. – Текстівки. рез., англ., рос. – К. : Мистецтво, 2006. т.2. : XIII-початок XX ст. : Наук.-худож. реконструкції. – 2006. – 448 с. :іл. – Бібліограф. : с 435-443.
3. Люлька для паління. Матеріали з вікіпедії – [Електронний ресурс] – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%9B%D1%8E%D0%BB%D1%8C%D0%BA%D0%B0_%D0%B4%D0%BB%D1%8F_%D0%BF%D0%B0%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F
4. Ніколаєва Т. Національний традиційний одяг / Т. Ніколаєва // Історичний календар : Наук.-попул. альм. К. , 2001. – Вип. 7. – С. 283-284.
5. Стельмашук Г. Г. Одяг / Г. Г. Стельмашук // Історія української культури. в 5 т. – К. : Наук. думка , 2001. – Т.2. – С. 126-128.

**Поліщук Наталія Володимирівна,
кандидат технічних наук, доцент,
кафедра теорії та методики професійної освіти,
Рівненський державний гуманітарний університет**

ОСВІТНІЙ АСПЕКТ ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Одним з головних пріоритетів України є прагнення побудувати орієнтоване на інтереси людей, відкрите для всіх і спрямоване на розвиток інформаційне суспільство, в якому кожен міг би створювати і накопичувати інформацію та знання, мати до них вільний доступ, користуватися і обмінюватися ними, щоб надати можливість кожній людині повною мірою реалізувати свій потенціал, сприяючи суспільному і особистому розвитку та підвищуючи якість життя [1, 2]. Для цього в навчальних закладах необхідно створювати матеріальні та освітні бази для впровадження різноманітних інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) різного рівня та призначення.

Під інформатизацією освіти розуміємо процес забезпечення системи освіти інформаційними засобами, продукцією й технологіями з метою вдосконалення механізмів її управління на основі формування й використання інформаційних ресурсів; удосконалювання методології відбору змісту, методів і організаційних форм навчання й виховання; створення методик, орієнтованих на розвиток інтелекту студентів, формування в них здатності самостійно здійснювати інформаційно-пошукову й експериментально-дослідницьку діяльність; розробки комп'ютерних діагностуючих методик, що

забезпечують об'єктивний, систематичний і оперативний контроль та оцінку рівня знань учнів [3, 10].

У Національній доктрині розвитку освіти України на XXI ст. зазначено: «Пріоритетом розвитку освіти є впровадження сучасних ІКТ, що забезпечують подальше удосконалення навчально-виховного процесу, доступність та ефективність освіти, підготовку молодого покоління до життєдіяльності в інформаційному суспільстві» [4]. У цьому державному документі поставлене завдання виховувати високоосвічених і культурних громадян нашої держави, готувати висококваліфікованих фахівців, здатних до творчої праці, професійного розвитку, мобільності в освоєнні та впровадженні новітніх наукомістких виробництв та ІКТ.

З поняттям інформаційних технологій безпосередньо пов'язане і поняття інформаційного суспільства. В розумінні самого поняття інформаційного суспільства можна виділити три основні підходи [5]:

1) Технологічний підхід пов'язаний із ресурсно-енергетичним, технічним розумінням інформаційних технологій як нового вдосконаленого рівня знаряддєвих або “машинних” засобів підвищення продуктивних сил, як різновиду ресурсів. Інформаційна технологія у цьому випадку пов'язується з електронним способом зберігання, обробки інформації й документації та створенням нових, електронних інформаційних продуктів. Інформаційним же суспільством, з погляду технологічної його інтерпретації, є суспільство, яке широко користується сучасним високоефективним у технологічному відношенні способом обробки, збереження та поширення інформації. Одним із найважливіших завдань у процесі формування інформаційного суспільства в технологічному його розумінні є досягнення можливості швидкого й ефективного доступу до інформаційних ресурсів глобальної мережі.

2) Комунікативний підхід спирається на теорію *комунікації*. Власне, виникнення як ідеї комунікації, так і спеціальної сфери знань – комунікативістики відбулося дещо раніше за появу електронних засобів масової інформації (ЗМІ), комп'ютерних систем та мереж. Теорія комунікації розширилася за рахунок введення таких понять, як інтерактивність, віртуальність, зворотний зв'язок тощо. Формування інформаційного суспільства в межах його комунікативної концепції насамперед зумовлюється значним зростанням протягом попереднього (XX-го) століття кількості та швидкості поширення тієї або іншої інформації серед усе більших мас населення земної кулі. Саме це зростання швидкості поширення й обсягу інформації та створення можливості доступу до неї більшості населення і співвідноситься із формуванням інформаційного суспільства, тобто суспільства, члени якого, за даними уявленнями, мають можливість доступу до великої за обсягом, однорідної за якістю й завжди актуальної інформації (можливо, у цьому разі точніше б було говорити про “поінформоване суспільство”).

3) Соцієнтальний підхід до інформаційного розвитку зорієнтований на вдосконалення когнітивної операційності програмних систем із метою розширення їх соціальних функцій (у тому числі виконання виробничих та управлінських завдань), реорганізації з їх допомогою різних сфер суспільного життя та задоволення реальних життєвих потреб людини, на перехід від поліпшення технологічних можливостей як таких до принципово нової форми задоволення соціальних потреб (дистанційне навчання, консультативна телемедицина, електронні мережі торгівлі тощо). Іншими словами, йдеться не тільки про підвищення комфортності в традиційному задоволенні інформаційних потреб, а про появу принципово нових форм задоволення культурних потреб і розширення соціальних можливостей, а також взаємодії людини з інформаційно-обчислювальною технікою [5].

За характером і значущістю для майбутньої людської цивілізації процес інформатизації можна порівняти з переходом людства від аграрного суспільства до постіндустріального або з появою письменності, тобто це є якісним стрибком у розвитку людства.

Під інформатизацією суспільства розуміємо загальний соціальний прогрес виробництва та використання інформації як об'єктивного ресурсу, що забезпечує інтенсифікацію економіки, прискорення НТП, процес інтелектуалізації суспільства. Інформатизація передбачає масове впровадження методів і засобів збирання, обробки, передавання та зберігання інформації на базі засобів обчислювальної техніки та засобів передавання інформації. Вона в ідеалі спрямована на підвищення рівня життя та соціальних потреб народу, інтенсифікацію економіки і прискорення прогресу.

Інформатизація освіти – ключова умова інформатизації суспільства – це складний і тривалий процес, пов'язаний з розвитком наукових досліджень, технічним оснащенням навчальних закладів; це широке впровадження в педагогічну практику психолого-педагогічних розробок, що дозволяють інтенсифікувати навчальний процес з будь-якого предмета; це можливість доступу учнів до практично необмеженого об'єму інформації та її аналітичної обробки, підсилення інтелектуальних можливостей, створення умов для перебудови їхньої пізнавальної діяльності [6].

Таким чином, при інформатизації як освітнього процесу так і життєдіяльності всього суспільства змінюється як роль педагога й учня так і всієї людської спільноти. Педагог, який спрямовуючи свою діяльність на розвиток інтелектуальних і творчих здібностей учнів, повинен переглянути організаційні форми навчальної діяльності, зокрема, перейти до індивідуальної та самостійної форми навчання, традиційну систему навчання замінити на навчання за допомогою глобальної мережі Інтернет засобами ІКТ, при цьому практичні заняття переходять у площину робіт пошукового науково-дослідницького

характеру, систему паперового навчально-методичного забезпечення перевести в інформацію на електронних носіях чи відеоматеріалами тощо. Учень теж повинен змінити свою навчально-пізнавальну діяльність, зокрема форму отримання знань, він повинен володіти методами, засобами, прийомами пошуку, зберігання, опрацювання, подання і передавання графічної, текстової, відеоінформації на основі електронних засобів комп'ютерної техніки і зв'язку.

Отже, ІКТ створюють нові можливості для розвитку суспільства, зокрема: оптимізація, автоматизація та розроблення інформаційних процесів і виробничих технологій; підвищення інтелектуального та творчого потенціалу суспільства; використання методів інформаційного моделювання в пошукових науково-дослідницьких роботах. Але при цьому необхідно врахувати що, інтенсивна комп'ютеризація, інформатизація, інноватизація, технологізація життя, освіти і виробництва максимально технологізують, кібернетизують свідомість і емоції кожної людини, а особливо, учнів і студентів, приводять до суттєвої зміни внутрішньої духовної суті, тому навчально-виховним закладам необхідно максимально приділяти увагу як впровадженням ІКТ навчання так і зменшенню рівня бездуховності молоді. ІКТ є інструментом, здатним створити численні можливості для диференційованого, мотивованого, творчого, новітнього навчання та підготувати учнів і студентів до навчання протягом усього життя.

Література

1. Коваль Т. І. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності: навч.-метод. посіб. / Т. І. Коваль. – К. : Вид. центр НЛУ, 2009. – 380 с.
2. Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» [Електронний ресурс] // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2007. – № 12. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/537-16/>.
3. Концепція Національної програми інформатизації // Голос України. 1998. – № 65. – С. 10-12.
4. Національна доктрина розвитку освіти [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.gdo.kiyev.ua. 17.04.2002. – 22 с.
5. Інформаційні технології й інформаційне суспільство / Культурологія: Підручник (Конспект лекцій) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.br.com.ua/31351>.
6. Гуревич Р. С. Інформаційно-телекомунікаційні технології в навчальному процесі і наукових дослідженнях / Р. С. Гуревич, М. Ю. Кадемія – К: Освіта України. 2006. – 366 с.

Поляков Сергій Володимирович,
магістрант,
спеціальність 014 Середня освіта. Трудове навчання та технології,
Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

ТЕХНОЛОГІЯ РОЗРОБКИ ДИДАКТИЧНОГО СУПРОВОДУ ЗАСОБАМИ САМТАСІАСТУДІО ПРОЦЕСУ НАВЧАННЯ КРЕСЛЕННЯ

На сьогоднішній день потужний потік інформації, яку викладач повинен донести до учнів у рамках обмеженого академічного часу, вимагає шукати нові та більш ефективні методи навчання, використовуючи сучасні інноваційні технології.

В основу таких пошуків покладено залучення різноманітних електронних засобів. Швидкі темпи розвитку комп'ютерних технологій, які все більш проникають у наше повсякдення та усі сфери діяльності, поступово стають також і невід'ємною частиною професійної діяльності викладача. Тому робота викладача повинна передбачати залучення комп'ютерних засобів у навчальний процес.

Навчальна програма з креслення має передбачати певний рівень оволодіння учнями сучасними інформаційними технологіями навчання. Нині необхідні гнучкі, прискорені і надійні технології навчання, які при оптимальних витратах забезпечили б гарантовану якість підготовки кваліфікованого фахівця.

Широкі технічні можливості комп'ютера відкривають принципово нові шляхи підготовки конструкторської документації та навчання графічної грамотності. Комп'ютер стає надійним інструментальним засобом при виконанні різноманітних зображень (креслень, ескізів, рисунків, схем тощо), автоматизуючи та полегшуючи графічну діяльність людини. Комп'ютер дає можливість створити принципово нові умови для викладання графічних дисциплін та внести інновації у традиційні технології навчання [1].

Дослідженням використання ІКТ при вивченні креслення займаються: використання засобів комп'ютерної графіки (В. Ванін, О. Глазунова, Ю. Дорошенко, В. Михайленко, В. Найдиш, І. Нищак,